

99 NOLU SÖZLEŞME

TARIMDA ASGARİ ÜCRET TESBİTİ USULLERİ HAKKINDA SÖZLEŞME

ILO Kabul Tarihi: 6 Haziran 1951

Kanun Tarih ve Sayısı: 30 Nisan 1969 / 1168

Resmi Gazete Yayımlı Tarihi ve Sayısı: 9 Mayıs 1969 / 13194

Bakanlar Kurulu Kararı Tarihi ve Sayısı: 16 Ocak 1970 / 7-91

Resmi Gazete Yayımlı Tarihi ve Sayısı: 26 Mart 1970 / 13455

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından Cenevre'de toplantıya davet edilerek orada 6 Haziran 1951'de 34 öncü toplantısını yapan Milletlerarası Çalışma Teşkilatı Genel Konferansı toplantı gündeminin 8 inci maddesini teşkil eden tarımda asgari ücret tesbit usulleri meselesine dair tekliflerin kabulüne ve bu tekliflerin bir Milletlerarası Sözleşme şeklini almasına karar verdikten sonra, Bin dokuz yüz elli bir yılı Haziran ayının işbu 28 inci günü, Tarımda Asgari Ücret Tesbit Usulleri Hakkında 1951 Sözleşmesi adını taşıyacak olan aşağıdaki Sözleşmeyi kabul eder:

MADDE 1

- Milletlerarası Çalışma Teşkilatının bu Sözleşmeyi onaylayan her üyesi tarımsal işyerleriyle tarımla ilgili işlerde çalıştırılan işçilerin asgari ücret hadlerinin tesbiti mümkün kılacak münasip usuller koymayı veya bu gibi usulleri muhafaza eylemeyi taahhüt eder.
- Bu Sözleşmeyi onaylayan her üye eğer varsa, ilgili işveren ve işçilerin en fazla temsil kabiliyetini haiz teşekküllerine danıştıktan sonra, bundan evvelki fıkrada derpiş olunan asgari ücret tesbit usullerinin hangi işyerleri, işler ve şahıs zümreleri hakkında uygulanacağını tayinde serbesttir.
- Yetkili makam, tabi oldukları çalışma şartları dolayısıyla haklarında bu Sözleşme hükümlerine hepsinin veya bir kısmının uygulanması mümkün olmayan çiftçinin çalıştırdığı kendi aile fertleri gibi şahıs zümrelerini bu gibi hükümlerin uygulanmasından hariç tutabilir.

MADDE 2

- Asgari ücretlerin kısmen aynı olarak ödenmesi arzuya şayan ve teamülden olduğu hallerde, milli mevzuat, toplu sözleşmeler veya hakem kararları bu şekilde tediye müsaade edebilir.
- Asgari ücretlerin kısmen aynı olarak ödenmesine müsaade olunduğu hallerde:
  - a. Bu gibi aynı yardımların işçinin ve ailesi fertlerinin şahsen kullanma ve faydalanmalarına elverişli bulunmasını; ve,
  - b. Bu gibi aynı yardımlara takdir edilen değerlerin adil ve makul olmasını sağlamak üzere münasip tedbirler alınmalıdır.

MADDE 3

- Bu sözleşmeyi onaylayan her üye, aşağıdaki fıkralarda öngörülen şartlar mahfuz kalmak kaydıyla, asgari ücret tespit usulleriyle bu usullerin uygulanmasında takip olunacak yolları tayinde serbesttir.
- Bu hususta bir karar vermeden önce, eğer varsa, ilgili işveren ve işçilerin en fazla temsil kabiliyetini haiz teşekkülleriyle ve meslek veya vazifeleri dolayısıyla bu hususta bilhassa ehliyet sahibi olup kendilerine danışılması yetkili makamca faydalı görülen sair şahıslarla etraflıca ihzari bir danışmada bulunulacaktır.
- İlgili işveren ve işçiler milli mevzuatın tesbit edebileceği tarz ve ölçüde fakat her halde tam eşitlik esası üzerinden asgari ücret tesbit usullerinin uygulanmasına iştirak edecekler veya bu hususta kendilerine danışılacak veya fikirlerini ifade etme hakkını haiz olacaklardır.
- Tesbit edilen asgari ücret hadlerine ilgili işveren ve işçilerin riayeti mecburi olacak ve bu hadler indirilmeyecektir.
- Yetkili makam bedeni veya fikri kabiliyetleri mahdut olan işçilerin çalıştırılması imkanlarının azalmasını önlemek maksadıyla, icabettiği takdirde, münferit hallerde, asgari ücret hadlerinde istisnalara müsaade edebilir.

MADDE 4

- Bu Sözleşmeyi onaylayan her üye, ilgili işveren ve işçilerin yürürlükte olan asgari ücret hadlerinden haberdar edilmesini ve bu hadlerin uygulandığı hallerde bu hadlerden daha az ücret ödenmemesini sağlamak için gereken tedbirleri alacaktır. Bu tedbirler ilgili memleketin tarımında cari şartlar bakımından gerekli ve bu şartlara en uygun olan bütün kontrol, teftiş ve cezai müeyyide tedbirlerini ihtiva edecektir.
- Hakkında asgari hadler uygulanan ve kendisine bu hadlerden az ücret ödenmiş bulunan bir işçi, milli mevzuatın tespit edeceği mühlet zarfında, mahkeme yoluyla veya sair münasip bir yoldan kendisine eksik ödenen meblağın tutarını geri almak hakkını haiz olacaktır.

MADDE 5

Bu Sözleşmeyi onaylayan her üye, her yıl Milletlerarası Çalışma Bürosuna, asgari ücret tesbit usullerinin tatbik şekillerini ve tatbikattan alınan neticeleri belirten genel bir ekspoze gönderecek ve bu ekspozede, şümul içine giren işleri ve işçilerin takribi sayısını, tesbit edilen asgari ücret hadlerini ve eğer varsa, asgari hadlerle ilgili olarak kabul edilmiş olan önemli diğer tedbirleri özet halinde belirtecektir.

MADDE 6

Bu Sözleşmenin resmi onaylama belgeleri Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilecek ve onun tarafından tescil edilecektir.

MADDE 7

- Bu Sözleşme, ancak Onaylama Belgeleri Genel Müdürü tarafından tescil edilmiş olan Milletlerarası Çalışma Teşkilatı üyelerini bağlayacaktır.
- Bu Sözleşme iki üyenin onama belgesi Genel Müdür tarafından tescil edildiği tarihten on iki ay sonra yürürlüğe girecektir.
- Daha sonra bu Sözleşme onu onaylayan her üye için onaylama belgesi tescil edildiği tarihten on iki ay sonra yürürlüğe girecektir.

MADDE 8

- Milletlerarası Çalışma Teşkilatı Statüsünün 35 inci maddesinin 2 inci fıkrası gereğince Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilecek olan beyanlar şu hususları belirtecektir
  - a. İlgili üyenin, Sözleşme hükümlerinin hiçbir değişiklik yapılmadan uygulanacağını taahhüt ettiği ülkeler;
  - b. Sözleşme hükümlerinin değişiklikler yapılarak uygulanacağını taahhüt ettiği ülkeler ve bu değişikliklerin nelerden ibaret olduğu;
  - c. Sözleşmenin uygulanamayacağı ülkeler ve bu gibi hallerde Sözleşmenin uygulanamamasının sebepleri;
  - d. Haklarındaki kararın vaziyetin daha etraflıca tetkikine kadar mahfuz tuttuğu ülkeler.
- Bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde sözü edilen taahhütler onamanın ayrılmaz kısımları sayılacak ve onaylama kuvvetini haiz olacaktır.
- Her üye bu maddenin 1 inci fıkrasının (b), (c) ve (d), bentleri gereğince daha evvel yapmış olduğu beyanda mevcut ihtiyari kayıtların hepsinden veya bir kısmından, yeni bir beyanla vazgeçebilecektir.
- Her üye, 10 uncu madde hükümlerine uygun olarak bu Sözleşmenin fesh edilebileceği devreler zarfında Genel Müdüre, daha evvelki herhangi bir beyanın hükümlerini başka herhangi bir bakımdan değiştiren ve belirli ülkelerdeki halihazır vaziyeti bildiren yeni bir beyan gönderebilecektir.

MADDE 9

- Milletlerarası Çalışma Teşkilatı Statüsünün 35 inci Maddesinin 4 öncü ve 5 inci fıkraları gereğince Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilen beyanlar Sözleşme hükümlerinin ilgili ülkede değişikliklerle mi yoksa değişiklik yapılmadan mı uygulanacağını belirtecektir; Beyan, Sözleşme hükümlerinin değişiklikler kaydıyla uygulanacağını bildirdiği zaman Bu değişikliklerin nelerden ibaret olduğunu açık olarak gösterecektir.

- İlgili üye, üyeler veya Milletlerarası Makam, daha evvelki bir beyanla bildirilen değişikliğe başvurma hakkından daha sonraki bir • beyanla tamamen veya kısmen vazgeçebilir.
- İlgili üye, üyeler veya Milletlerarası makam 10 uncu madde hükümlerine uygun olarak bu Sözleşmenin feshedilebileceği devreler zarfında Genel Müdüre daha evvelki bir beyanın hükümlerini başka bir bakımdan değiştiren ve Sözleşmenin uygulanması bakımından halihazır vaziyeti bildiren yeni bir beyan gönderebilir.

MADDE 10

- Bu Sözleşmeyi onaylayan her üye onu ilk yürürlüğe girdiği tarihinden itibaren on yıllık bir devre sonunda, Milletlerarası Çalışma Genel Müdürün tescil edeceği bir belge ile feshedebilir. Fesih, tescil tarihinden ancak bir yıl sonra muteber olacaktır.
- Bu Sözleşmeyi onaylamış olup da, onu bundan evvelki fıkrada sözü edilen on yıllık devrenin bitiminden itibaren bir yıl zarfında, bu maddede öngörüldüğü şekilde feshetme ihtiyarını kullanmayan her üye yeniden on yıllık müddet için bağlanmış olacak ve bundan sonra bu Sözleşmeyi, her on yıllık devre bitince bu maddede ön görülen şartlar içinde feshedebilecektir.

MADDE 11

- Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, Milletlerarası Çalışma Teşkilatı üyeleri tarafından kendisine bildirilen bütün onaylama beyan ve fesihlerin tescil olduğu Teşkilatın bütün üyelerine tebliğ edilecektir.
- Genel Müdür, kendisine gönderilen Sözleşmenin ikinci onaylama belgesinin tescil olduğunu teşkilat üyelerine bildirirken, bu Sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarih hakkında Teşkilat üyelerinin dikkatini çekecektir.

MADDE 12

Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü yukarıdaki maddelere uygun olarak tescil etmiş olduğu bütün onaylama beyan ve fesihlere dair tam bilgileri, Birleşmiş Milletler Andlaşmasının 102 nci maddesine uygun olarak tescil edilmek üzere, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine ulaştıracaktır.

MADDE 13

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu gerekli gördüğü her seferinde, bu Sözleşmenin uygulanması hakkındaki bir raporu Genel konferansa sunacak ve onun tamamen veya kısmen değiştirilmesi meselesinin konferans gündemine alınıp alınmaması hususunu inceleyecektir.

MADDE 14

- Konferansın bu Sözleşmeyi tamamen veya kısmen değiştiren yeni bir sözleşme kabul etmesi halinde ve yeni sözleşme aksini öngörmediği takdirde:
  - a. Tadil edici yeni Sözleşmenin bir üye tarafından onaylanması keyfiyeti, yukarıdaki 10.uncu madde nazara alınmaksızın ve tadil edici yeni Sözleşme yürürlüğe girmiş

olarak kayıt ve şartı ile, bu Sözleşmenin derhal ve kendiliğinden feshini tazammun edecektir.

- b. Tadil edici yeni sözleşmenin yürürlüğe girmesi tarihinden itibaren bu Sözleşme üyelerin onaylanmasına artık açık bulundurulmayacaktır.
- Bu Sözleşme onu onaylayıp da tadil edici Sözleşmeyi onaylamamış bulunan üyeler için, herhalde şimdiki şekil ve muhtevasıyla muteber olmakta devam edecektir.

MADDE 15

Bu Sözleşmenin Fransızca ve İngilizce metinleri aynı şekilde muteberdir.